

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2013/81
Karar Sayısı : 2013/94
Karar Günü : 5.9.2013
R.G. Tarih-Sayı : Tebliğ edildi

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN : Ankara 11. İdare Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU : 4.7.1972 günlü, 1602 sayılı Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Kanunu'nun 25.12.1981 günlü, 2568 sayılı Kanun'un 1. maddesiyle değiştirilen 20. maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "*sivil memurlardır.*" ibaresinin Anayasa'nın 157. maddesine aykırılığı ileri sürülerek iptaline karar verilmesi istemidir.

I- OLAY

Kara Kuvvetleri Komutanlığı bünyesinde sivil memur olarak görev yapmakta olan davacı tarafından görevde yükselme ve unvan değişikliği hakkının elinden alındığı gerekçesiyle açılan davada, itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptali için başvurmuştur.

II- YASA METİNLERİ

A- İtiraz Konusu Yasa Kuralı

1602 sayılı Kanun'un itiraz konusu ibareyi de içeren 20. maddesi şöyledir:

"Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Türk Milleti adına; askeri olmayan makamlarca tesis edilmiş olsa bile, asker kişileri ilgilendiren ve askeri hizmete ilişkin idari işlem ve eylemlerden doğan uyuşmazlıkların ilk ve son derece mahkemesi olarak yargı denetimini ve diğer kanunlarda gösterilen, görevleri yapar. Ancak, askerlik yükümlülüğünden doğan uyuşmazlıklarda; ilgilinin asker kişi olması şartı aranmaz.

*Bu Kanunun uygulanmasında asker kişiden maksat; Türk Silahlı Kuvvetlerinde görevli bulunan veya hizmetten ayrılmış olan subay, askeri memur, astsubay, askeri öğrenci, uzman jandarma, uzman erbaş, sözleşmeli erbaş ve er, erbaş ve erler ile **sivil memurlardır.**"*

III- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca yapılan ilk inceleme toplantısında, dava dosyası ve ekleri, Raportör Fatma BABAYİĞİT tarafından hazırlanan ilk inceleme raporu, itiraz konusu yasa kuralı, dayanan Anayasa kuralı ile bunların gerekçeleri ve diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Anayasa'nın 152. ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 40. maddesine göre, bir davaya bakmakta olan mahkeme, bu davada uygulanacak bir kanun veya kanun hükmünde kararnamenin hükümlerini Anayasa'ya

aykırı görürse veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık iddiasının ciddi olduğu kanısına varırsa, o hükmün iptali için Anayasa Mahkemesine başvurmaya yetkilidir. Ancak, bu kurallar uyarınca bir mahkemenin Anayasa Mahkemesine başvurabilmesi için elinde yöntemince açılmış ve mahkemenin görevine giren bir davanın bulunması ve iptali istenen kuralın da o davada uygulanacak olması gerekmektedir. Uygulanacak yasa kuralları, davanın değişik evrelerinde ortaya çıkan sorunların çözümünde veya davayı sonuçlandırmada olumlu ya da olumsuz yönde etki yapacak nitelikte bulunan kurallardır.

Anayasa'nın 157. maddesinde, Askeri Yüksek İdare Mahkemesinin, askeri olmayan makamlarca tesis edilmiş olsa bile asker kişileri ilgilendiren ve askeri hizmete ilişkin idari işlem ve eylemlerden doğan uyuşmazlıkların yargı denetimini yapan ilk ve son derece mahkemesi olduğu öngörülmektedir. 1602 sayılı Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Kanunu'nun 20. maddesinin birinci fıkrasında da Askeri Yüksek İdare Mahkemesinin görevi; Türk Milleti adına, askeri olmayan makamlarca tesis edilmiş olsa bile, asker kişileri ilgilendiren ve askeri hizmete ilişkin idari işlem ve eylemlerden doğan uyuşmazlıkların ilk ve son derece mahkemesi olarak yargı denetimini ve diğer kanunlarda gösterilen görevler olarak ifade edilmiştir. Aynı maddenin ikinci fıkrasında ise Kanun'un uygulanmasında asker kişiden maksadın; Türk Silahlı Kuvvetlerinde görevli bulunan veya hizmetten ayrılmış olan subay, askeri memur, astsubay, askeri öğrenci, uzman jandarma, uzman erbaş, sözleşmeli erbaş ve er, erbaş ve erler ile sivil memurlar olduğu belirtilmiştir.

İtiraz yoluna başvuran mahkemede bakılmakta olan dava, Kara Kuvvetleri Komutanlığı bünyesinde sivil memur olarak görev yapmakta olan davacının teknik hizmetler sınıfında uygun bir kadroya atanma talebinin reddedilmesi üzerine, görevde yükselme ve unvan değişikliği hakkının elinden alındığı iddiasına ilişkindir.

İtiraz konusu kural, Türk Silahlı Kuvvetlerinde görevli bulunan veya hizmetten ayrılmış olan sivil memurların 1602 sayılı Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Kanunu'nun uygulanması açısından asker kişi sayılacağını düzenlemektedir. İtiraz yoluna başvuran Mahkemede bakılmakta olan dava, itiraz konusu kural nedeniyle Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde görülebilecek bir davadır. Dolayısıyla bakılmakta olan dava, itiraz başvurusunda bulunan Mahkemenin görev alanına girmemektedir. Buna göre, itiraz yoluna başvuran Mahkemede, yöntemine göre açılmış bir dava bulunmadığı gibi kuralın uygulanması sonucu görevsizlik kararı verilecek olması da bu durumu değiştirmemektedir.

Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu ibare itiraz başvurusunda bulunan Mahkemenin bakmakta olduğu davada uygulanacak kural değildir.

İtiraz başvurusunun Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle reddi gerekir.

IV- SONUÇ

4.7.1972 günlü, 1602 sayılı Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Kanunu'nun, 25.12.1981 günlü, 2568 sayılı Kanun'un 1. maddesiyle değiştirilen 20. maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "...sivil memurlardır." ibaresinin, itiraz başvurusunda bulunan Mahkemenin bakmakta olduğu davada uygulanma olanağı bulunmadığından, bu ibareye ilişkin başvurunun Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle REDDİNE, 5.9.2013 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Esas Sayısı : 2013/81
Karar Sayısı : 2013/94

Başkan

Haşim KILIÇ

Başkanvekili

Serruh KALELİ

Başkanvekili

Alparslan ALTAN

Üye

Mehmet ERTEN

Üye

Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Üye

Zehra Ayla PERKTAŞ

Üye

Recep KÖMÜRCÜ

Üye

Burhan ÜSTÜN

Üye

Engin YILDIRIM

Üye

Nuri NECİPOĞLU

Üye

Hicabi DURSUN

Üye

Celal Mümtaz AKINCI

Üye

Erdal TERCAN

Esas Sayısı : 2013/81
Karar Sayısı : 2013/94

Üye

Muammer TOPAL

Üye

Zühtü ARSLAN